

Moje Náměstí - hodnotenie verejných priestranstiev

Ing. arch. Michal Veselý
školiteľ: doc. Ing. Jan Viktorin, CSc.
Výpočetní centrum, FA VUT v Brně

Abstrakt: Príspevok opisuje projekt "Moje náměstí", dôvody, proces jeho vzniku, spôsob zberu dát a vzniku webstránky mojenamesti.com. Ďalej sa zaoberá plánom ďalšieho rozvoja celého projektu.

Kľúčové slová: námestie, kvalita verejných priestranstiev, hodnotenie, mesto

Abstract: The article describes a project "Moje namesti", reasons and a process of creation of the project, methods of data collecting and formation of a web page mojenamesti.com. Afterwords the article describes further development of the project.

Key words: square, quality of public spaces, rating, city

1 Premena internetu

Internet priniesol do života ľudí veľa zmien. Kedysi nemohli ovplyvňovať, čo sa deje v ich okolí tak jednoducho. Priniesol lepšiu kontrolu štátnej správy, samosprávy a lepší prístup k informáciám. Začiatky internetu boli hlavne o jednostrannom prúde dát: od vydavateľa – majiteľa webstránky k čitateľovi. Najčastejšie to boli noviny, firmy alebo organizácie. Tento model sa stále zdokonaľoval, ale najčastejšie to bola forma jednostrannej komunikácie. Internetové pripojenie mali len mladí ľudia prípadne technologickí nadšenci.

V posledných rokoch sledujeme istú premenu. Internet sa stáva fenoménom naprieč generáciami a internetové pripojenie sa stalo oveľa dostupnejším. Takisto internetové projekty už nie sú len pasívnym zdrojom informácií, ale snažia sa vyriešiť problémy, ktorých riešenie doteraz nebolo tak jednoduché. Vznikli mnohé sociálne siete, ktoré túto komunikáciu ešte viac zjednodušujú. "Vďaka využitiu sociálnych sietí je možné ísť ešte ďalej. Už teraz pre nás sociálne filtrovanie na sociálnych sieťach robí obsah, na ktorý narazíme, relevantnejším, zaujímavejším a osobnejším než kedykoľvek predtým" [1].

2 Projekty vo svete

Vo svete vzniká množstvo projektov, ktoré sa snažia zlepšiť prostredie pre obyvateľov. Jedným z príkladov je odkazprestarostu.sk ktorý úspešne funguje na Slovensku. Ide o možnosť jednoduchého zapojenia občanov na fungovaní mesta. Cez intuitívne rozhranie umožňuje vložiť podnet, či problém a potom sledovať či a ako sa ho podarilo vyriešiť. Zodpovední, v tomto prípade radnica, starosta, poslanci, majú možnosť na problémy reagovať. Občan mesta nemusí zložito hľadať a zisťovať, kto má právomoc jeho problém riešiť, či ide o mestský alebo súkromný majetok. Podnety sú prehľadne usporiadané na mape.

Obr. 1: webstránka odkazprestarostu.sk

Zdroj: www.odkazprestarostu.sk

Podobný projekt ako odkaz pre starostu je moscowidea.ru, kde obyvatelia Moskvy majú možnosť navrhnúť rôzne zmeny v meste. Rovnako ako odkazprestarostu.sk pracuje s mapou, kde sa dajú tieto návrhy jednoducho sledovať.

Obr. 2: webstránka moscowidea.ru
 Zdroj: www.moscowidea.ru

3 Moje náměstí - charakteristika projektu

Projekt "Moje náměstí" vznikol v roku 2013 ako školská práca na pôde Fakulty architektúry Vysokého učenia technického v Brne. Zaoberá sa všeobecným hodnotením kvality náměstí.

Študenti navrhli spôsob, ako čo najobjektívnejšie a pritom jednoducho vyhodnotiť silné a slabé stránky jednotlivých náměstí. Výsledky hodnotenia pomáhajú pri hľadaní rôznych možností zvýšenia ich kvality.

mojenamesti.com

HODNOCENÍ KVALITY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

ÚVOD
NÁMĚSTÍ
O PROJEKTU
MANUÁL
KONTAKT

Bosonošské náměstí, Brno	46%
Městská část: Bosonohy	Zvýj prostor 54%
Doba vzniku/revitalizace: 12.-13. století/plánovaná	Bezpečný prostor 50%
Charakter: náves	Udržitelný prostor 16%
Funkce/význam: oddechová/okružní	Zdravý prostor 69%

Burianovo náměstí, Brno	49%
Městská část: Žabovřesky	Zvýj prostor 58%
Doba vzniku/revitalizace: 2. pol. 19. století	Bezpečný prostor 50%
Charakter: náves	Udržitelný prostor 47%
Funkce/význam: oddechová/okružní	Zdravý prostor 42%

Česká – Joštova, Brno	64%
Městská část: Střed (Město)	Zvýj prostor 79%
Doba vzniku/revitalizace: 2. pol. 19. století/2010	Bezpečný prostor 80%
Charakter: městský (tržební okruh)	Udržitelný prostor 43%
Funkce/význam: dopravní/saloměstský	Zdravý prostor 62%

Chaloupeckého náměstí, Brno	41%
Městská část: Královo Pole	Zvýj prostor 58%
Doba vzniku/revitalizace: začátek 20. století	Bezpečný prostor 70%
Charakter: městský s parkovou úpravou	Udržitelný prostor 5%
Funkce/význam: oddechová/okružní	Zdravý prostor 42%

Chřivčické náměstí, Brno	48%
Městská část: Chřivice	Zvýj prostor 63%
Doba vzniku/revitalizace: 11. století	Bezpečný prostor 45%
Charakter: náves	Udržitelný prostor 30%
Funkce/význam: dopravní/okružní	Zdravý prostor 58%

Dominikánské náměstí, Brno	48%
Městská část: Střed (Město)	Zvýj prostor 50%
Doba vzniku/revitalizace: 14. století	Bezpečný prostor 30%
Charakter: městský (historické jádro)	Udržitelný prostor 33%
Funkce/význam: dopravní/saloměstský	Zdravý prostor 77%

Horácké náměstí, Brno	46%
Městská část: Bečovice a Mlýnská Hora	Zvýj prostor 71%
Doba vzniku/revitalizace: 2. pol. 20. století	Bezpečný prostor 65%
Charakter: sádková s parkovou úpravou	Udržitelný prostor 10%
Funkce/význam: oddechová/okružní	Zdravý prostor 50%

Ivanovické náměstí, Brno	45%
Městská část: Tuřany (Brněnské Ivanovice)	Zvýj prostor 42%
Doba vzniku/revitalizace: 16. století	Bezpečný prostor 45%
Charakter: náves	Udržitelný prostor 43%
Funkce/význam: dopravní/okružní	Zdravý prostor 50%

Jihomoravské náměstí, Brno	49%
Městská část: Slatina	Zvýj prostor 63%
Doba vzniku/revitalizace: 2. pol. 20. století	Bezpečný prostor 65%
Charakter: sádková	Udržitelný prostor 25%
Funkce/význam: obchodní/okružní	Zdravý prostor 50%

Jihní náměstí, Brno	44%
Městská část: Jih (Dolní Heršpice)	Zvýj prostor 58%
Doba vzniku/revitalizace: 13. století	Bezpečný prostor 45%
Charakter: náves	Udržitelný prostor 21%
Funkce/význam: oddechová/místní	Zdravý prostor 58%

VYHLEDÁVÁNÍ

VYHLEDEJ

ZOBRAZIT NÁMĚSTÍ

Abecedně

Číselkové hodnocení - sestupně

Číselkové hodnocení - vzestupně

Žvýj prostor

Bezpečný prostor

Udržitelný prostor

Zdravý prostor

MĚSTA

- Brno (44)
- Brno-Bosonohy (1)
- Brno-ČH (1)
- Brno-Chřivice (1)
- Brno-Jehovice (1)
- Brno-Jih (2)
- Brno-Křiváček (1)
- Brno-Královo Pole (4)
- Brno-Mědlánky (1)
- Brno-Mlýnská Hora (3)
- Brno-Bečovice (4)
- Brno-Sever (3)
- Brno-Slatina (2)
- Brno-Štěrky-Lískovec (2)
- Brno-Střed (13)
- Brno-Tuřany (2)
- Brno-Žabovřesky (2)
- Brno-Žabčín (1)
- Brno-Židenice (4)

TAGY

00-24 35-39 40-44 45-49

50-54 55-59 60-64 65-69 70-74

FACEBOOK

mojenamesti.com

You and 35 others like mojenamesti.com

← DALŠÍ NÁMĚSTÍ

© 2014 Moje Náměstí. All rights reserved.
Www.mojenamesti.com

Obr. 2: webstránka mojenamesti.com
Zdroj: www.mojenamesti.com

Základné informácie o námestiach

Jednou zo štyroch hlavných častí práce je zber základných informácií o námestiach. Prvým krokom bolo vytvorenie zoznamu všetkých brnenských námestí. Ku všetkým námestiam v zoznamu boli zhromaždené základné informácie, ktoré zahrňovali príslušnosť k mestskej časti, dobu vzniku a prípadne rok poslednej revitalizácie, charakter námestia, jeho funkciu a význam v rámci mesta.

Hodnotenie kvality námestí

Druhou časťou práce je hodnotenie kvality námestia z hľadiska jeho statických charakteristík. Vytvorila sa všeobecne využiteľná metodika pre hodnotenie námestia, ktorá je zameraná na hodnotenie kvality na základe relatívne nemenných prvkov, ako sú napríklad rozmery a kvalita povrchov chodníkov, prítomnosť či neprítomnosť prechodov pre chodcov, mobiliár a jeho využiteľnosť, vybavenosť, či ľudské merítko atď. Snahou bolo vytvoriť hodnotenie a kritéria hodnotenia čo najobjektívnejšie, aby výsledky boli porovnateľné, bez ohľadu na hodnotiteľa, miesto alebo čas hodnotenia, pri zachovaní jednoduchosti metodiky.

Hodnotenie reálneho využitia námestia

Tretia časť práce je hodnotenie kvality námestia z hľadiska jeho reálneho využitia, skúmanie dynamických charakteristík, a to ľudí a ich aktivít, toho ako reagujú na statické charakteristiky námestia a na vybavenosť, to ako námestie skutočne využívajú a hodnotenie demografickej štruktúry užívateľov. Pri hodnotení sa vychádzalo z metodiky využitej Nadáciou Partnerství pre analýzu chovania chodcov na Zelnom trhu v roku 2008. Ide o hodnotenie energeticky a časovo podstatne náročnejšie, ako spôsob hodnotenia kvality, a je bohužiaľ pravdepodobné, že ho bude možné realizovať len pri niektorých vybraných námestiach.

Dotazníkový prieskum

Poslednou, ale nemenej dôležitou časťou projektu, je dotazníkový prieskum. Krátky dotazník je pripojený ku každej stránke projektu mojenamesti.com. Dotazník by mal porozumieť tomu, ako vnímajú námestia ich skutočný užívatelia, ľudia, ktorí tu bývajú, pracujú alebo tu trávajú voľný čas.

Porovnanie výsledkov jednotlivých súčastí projektu prinesie nový pohľad na verejné priestranstvá, ich fungovanie a kvalitu. Už súčasné výsledky lepšie pomáhajú vnímať prostredie okolo nás a všímať si javov, ktoré nám bežne unikajú. Pravdepodobné je, že okrem odpovedí prinesie prieskum aj množstvo otázok, ktorým sa budeme venovať.

Cieľom projektu rozhodne nie je odsudzovanie námestí, ktoré nesplňujú všetky kritéria hodnotenia. Tie boli nastavené podľa predobrazu „ideálnych“ námestí, ktoré poznáme napr. z Talianska. Námestia v našich podmienkach nemajú jednotný charakter a bolo

by hlúpe snažiť sa u všetkých dosiahnuť rovnakých kvalí. Napriektomu nám hodnotenie môže pomôcť pri hľadaní spôsobu ich ďalšieho vývoja.

4 Hlavné ciele projektu

- vývoj metodiky hodnotenia verejných priestranstiev
- odhalenie silných a slabých stránok jednotlivých námestí v Brne
- zhromaždenie informácií o brnských námestiach na jednom mieste
- overenie architektonických a urbanistických teórií porovnaním výsledkov hodnotenia kvality námestí s hodnotením reálneho využitia námestí a s výsledkami dotazníkového prieskumu
- zvýšenie informovanosti a záujmu verejnosti
- rozpútanie diskusie, zlepšenie komunikácie medzi občanmi, laickou a odbornou verejnosťou a verejnou správou.

K zverejneným výsledkom hodnotenia kvality brnských námestí budú postupne pribúdať výsledky hodnotenia realneho využitia vybraných námestí, výsledky dotazníkového prieskumu a rôzne projekty vypracované študentami a odborníkmi pre jednotlivé námestia.

5 Použitá literatúra a pramene

[1] SNIH, Clara; Vydělávejte na Facebooku; Computer Press, Brno, 2010; ISBN 978-80-251-2833-6